KÉZIKÖNYV OKTATÓVIDEÓHOZ

Élményalapú rendezvény-szervezés és engedélyeztetés

Szabadidősport-eseményszervezők Országos Szövetsége

ELŐADÓ
Varró Barbara & Szemán Róbert
Nagy Sportágválasztó, BBU Nonprofit Kft.

Bevezető

Sokan azt hiszik, egy szabadidősport-esemény annyi, hogy eldördül a rajtpisztoly, aztán jön az éremátadás. Valójában a verseny előtt és után **rengeteg munka** zajlik – **hónapokon át tartó előkészítés**, engedélyek, egyeztetések, kreatív ötletek és csapatmunka.

Varró Barbara és Szemán Róbert, a Nagy Sportágválasztó, a Mozgás Éjszakája, a Föld Alatti Futások és számos más budapesti tömegrendezvény szervezői több évtizedes tapasztalattal mutatják meg, hogyan lesz egy eseményből **élmény**. A jó rendezvény hozzávalói:

- **pontos előkészítés** és jó időzítés,
- egy **karakteres tematika**, amely mindenhol visszaköszön,
- **megfelelő engedélyek** és **biztonsági háttér**,
- **helyi partnerek**, akik a magukénak érzik az eseményt,
- és egy **összeszokott csapat**, önkéntesekkel együtt.

> **Biztos vagyok benne, hogy az első lépés az, hogy élményt adjunk.**

01 Az élmény már a nevezésnél kezdődik

Az első belépési pont a **regisztrációs, nevezési felület**. Ha ez nem átlátható és nem gördülékeny, már az elején elveszíthető a résztvevő figyelme.

> **Nagyon fontos számunkra, hogy már a nevezésnél egy élményt adjunk. Az első belépési pont a regisztrációs, nevezési felület: az legyen hatékony, gördülékeny, és át tudja látni az egészet.**

A nevezési oldalon **gyorsan elérhető** legyen:

- **mennyi** a nevezési díj,
- **mikor** lesz a verseny,
- **mi a tematikája**,
- **miről szól** az esemény.

A cél, hogy a futó ebből semmit ne érezzen a háttérmunkából: csak azt tapasztalja, hogy **átvette a rajtszámot, célba ért, és megkapta az érmét**. Onnantól kezdődnek valójában a szervező

bonyodalmai – egy **hónapról hónapra** felgöngyölíthető folyamat, amelynek a résztvevő csak az eredményét látja.

02 Tizenkét hónapos előkészítés

A rendezvényszervezés egyik legfontosabb eleme az **időpont**. Egy nagy esemény esetében **akár 12 hónappal korábban** el kell kezdeni a következő kiadás tervezését. Nem csak a budapesti nagy rendezvények küzdenek ezzel: egy **Balaton-átevezés**, egy **Balaton-átúszás** vagy bármely nagyobb régiós esemény is.

> **“ Amikor a Mozgás Éjszakáján bejött az utolsó futó, akkor azon gondolkozunk, hogy jövőre mikor szervezzük meg az eseményt.**

Minden engedély előtt át kell gondolni:

- milyen **más rendezvények** vannak azon a hétvégén, amelyek párhuzamosan futhatnak,
- milyen **területek állnak rendelkezésre**,
- **hogyan szerezhetők meg** ezek a területek,
- mennyi idő kell az **építésre és a bontásra**.

03 Helyszínfoglalás: aki időben lép, nyer

A **frekventált helyszíneken** – például Budapesten a Hősök terén – a foglalás időben történő beadása döntő lehet. A szokásjog szerint, ha a szervező **időben beadta** a foglalást, akkor azon a napon más nem kaphatja meg a helyszínt.

> **“ Gyakorlatilag lezártuk a versenypályát, van egy sikeres rendezvény, finanszírozást még nem kaptunk, de már be kell adni a foglalást a következő évre.**

Egy esemény sokszor csak egy nap, de a helyszínre **jóval hosszabb időre** van szükség. A kőbányai pincerendszerben rendezett futásoknál például **egy hétre** kell kibérelni a helyszínt – amelyet egyébként filmforgatásokra is kiadnak –, hogy legyen idő **berendezni és lebontani**. Minél **egyedibb** a helyszín, annál szűkebb az a időablak, amikor megszerezhető – ezért ilyenkor a foglalás még fontosabb.

04 A tematika meghatározza az időpontot

A tematikus eseményeknél az időpont különösen érzékeny kérdés, hiszen **maga a téma jelöli ki az időkeretet**.

- a **Mozgás Éjszakája** a **tanév végéhez** kötődik, ezért csak június végén rendezhető,
- a **Halloween Futást november elsejéhez** kell időzíteni,
- egy **szeptemberi** Halloween Futás nem működne.

> **Abban az időintervallumban kell nekünk megkapnunk mondjuk a pincerendszert. Szeptemberben nem tudunk csinálni egy Halloween Futást.**

05 Tematika: minden részlet ugyanazt mondja

A tematika adja az esemény **karakterét**. Ezt kitalálni az egyik **legnehezebb feladat** – de ha megvan, akkor **minden** ezt tükrözi. A csapat **több mint tíz éve** rendez futásokat a kőbányai pincerendszerben: a Halloween-téma adott, a **februári futás** tematikája viszont minden évben az irodában születik meg.

> **Mindig ragaszkodunk a tematikához, és mindig próbáljuk a rajtkaputól az egész útvonalon, illetve már a nevezési irodát úgy kialakítani, hogy valóban megfeleljünk annak, amit hirdetünk hónapokon keresztül.**

A tematikának illeszkednie kell:

- a **kreatív anyagokhoz**,
- a **nevezési oldalhoz**,
- a **nevezési irodához** és a **helyszíni dekorációhoz**,
- a **rajtkapuhoz** és az egész **útvonalhoz**,
- a **hostessek és önkéntesek** megjelenéséhez – egy téli futáson például hópihék és hóemberek fogadják a résztvevőket.

06 Póló- és érempremier: vágyat ébreszteni

A kommunikáció egyik leghatékonyabb eszköze a **póló- és érempremier**, amelyet hónapokkal a rendezvény előtt tartanak. Ilyenkor érezhetően **megugranak a nevezési számok**.

> **Amikor egy póló és egy érem bemutatásra kerül, akkor megugranak a nevezési számok.**

Ez azért működik, mert **vágyat ébreszt**: a résztvevő nem csak indulni akar, hanem **részese akar lenni valaminek**, amit már vizuálisan is vonzónak lát. Ezért a pólót és az érmet **nagyon jól kell kitalálni**.

07 Percre pontos menetrend

Egy nagyobb szabadidősport-esemény nem egyetlen rajtból áll, hanem egy **reggeltől estig tartó**, különböző korosztályoknak és sportágaknak szóló programból. Ha például tízkor rajtol egy öt kilométeres futam, nem nyolc órával később kell beütemezni az eredményhirdetést – a programot a **valós befutási időkhöz** kell igazítani.

Figyelembe kell venni:

- a **versenykiírást**, a **szabályzatokat** és a **lezárásokat**,
- a **legkisebb korosztályt** is – nekik is jár egy rövid, 300 méteres futás,
- a **több sportágat** felvonultató napirendet – aki túrázna és futna is, vagy futna és kerékpározna, tudja kipróbálni mindegyiket,
- hogy a **rajtidőpontok ne ütközzenek**.

> **Ezt ki kell számolni percre pontosan, hogy egy olyan gördülékeny üteme legyen ennek a dolognak: befutottam, célba értem, lefrissítettem, és már meg is kaptam az érmet.**

A **díjátadóra** a helyezetteknek legfeljebb **fél-egy órát** kelljen várniuk.

08 Ki adja át a díjakat?

A díjátadó nem pusztán adminisztratív pillanat. Egy nagy rendezvénynél nagyon fontos, hogy **döntéshozókat** tudjunk az esemény mellé állítani: **fővédnököt**, a **rajtoltatáshoz** és a **díjátadáshoz** ismert szereplőket. A szervező szerepe itt nem a lényeg: sokkal fontosabb, hogy a díjátadók **mellé tudjanak állni** az eseménynek – a Kőbányán rendezett futásoknál például a **polgármester**, hiszen a pincerendszer és a közterület is a kerületé.

> **Díjátadónak nem biztos, hogy Szemán Róbert ügyvezető a jó. Sokkal jobb Kiss Gergő nagykövet, hiszen egy háromszoros olimpiai bajnoktól elfogadni egy érmet, az sokkal nagyobb élmény.**

Kiket érdemes felkérni?

- **helyi döntéshozókat** – például a kerület polgármesterét,
- **ismert sportolókat**, olimpiai bajnokokat,
- **helyi ikonokat** – egy kisebb városban lehet ez egy helyi birkózó vagy cselgáncsozó,
- **művészeket**, **sportvezetőket**.

Egy ismert díjátadó a **sajtó** számára is jobban feldolgozható.

09 Helyi vezetők: nem politika, hanem együttműködés

A helyi vezetők bevonása nem politikai kérdés. **Választott tisztségviselők**, akik az adott időszakban a várost vezetik, és **ők döntenek** arról, mire használják a közterületet – a szervezőnek velük kell együttműködnie. Egyszerűen **diplomácia**: rajtuk is múlik az adott terület sporttámogatottsága, és ha személyesen is kapcsolódnak az eseményhez – átadnak egy díjat, megnyitót mondanak –, az a rendezvény **jövőjét** is meghatározhatja.

> **Véleményem szerint egy okos rendezőnek a helyi szubkultúrába be kell épülnie.**

Ha a város vagy a település vezetése **a magáénak érzi** a rendezvényt:

- maga is **hirdetni fogja** az eseményt,
- bekerülhet a helyi **versenynaptárba**,
- **hosszú távon** is támogatja a rendezvényt.

> **Nagyon fontos, hogy akkor egy picit a magukénak érzik. Ha nekem van egy olyan önkormányzatom, egy olyan támogatottságom, akkor ők már hirdetni fogják ezt a rendezvényt.**

A legjobb, ha a **felkérés** is megtörténik – éremátadásra, rajtellövésre –, és ha sikerül őket **mozgásba is csábítani**, az a legjobb kommunikáció.

10 Engedélyek: minden a helyszíntől függ

Egy rendezvény engedélyezése mindig **a helyszíntől függ**. Más szabályok vonatkoznak egy erdei terepfutásra, mint egy városi, aszfaltos eseményre. Az erdőben a szakemberek sokat tudnak segíteni: lehet, hogy a kinézett útvonalon épp **fakivágás** zajlik, és sokkal jobb együttműködni velük, mint utólag módosítani.

Erdei, terepes eseménynél:

- egyeztetni kell az **erdészettel** és a **szövetségekkel**,
- figyelni kell a **fakivágásokra**, amelyek az útvonalat érinthetik,
- figyelembe kell venni a **vadászati szezont**.

> **Az első körben – és ha még nincs is meg a dátum, sőt ne is legyen meg – tényleg adjanak tanácsot.**

Aszfalton, zárt területen:

- **önkormányzati, városi** engedély szükséges,
- egyeztetni kell a **rendőrséggel**,
- és a további **szakhatóságokkal**.

11 Soha ne rutinból!

Még ha ugyanazon a helyszínen **tizennyolcadszor** rendezünk is eseményt, minden évben lehetnek változások – és ezek meglepetéseket okozhatnak. A térképet hiába próbáljuk a tavalyi vagy tíz évvel ezelőtti alapján átrajzolni: az útvonal **minden évben változhat**.

> **Nagyon fontos, hogy menjünk ki a területre, járjuk végig az útvonalat, ne rutinból menjünk soha – ez a lehető legfontosabb.**

A helyszíni bejárás ezért kulcslépés:

- **nem elég a térkép**,
- **nem elég** a tavalyi vagy tíz évvel ezelőtti **tapasztalat**,
- a **valós útvonalat** minden alkalommal végig kell járni.

12 Biztonság: ahol nem lehet spórolni

Az élmény mellett **biztonságot is nyújtani kell** a sportolóknak. Ezen a területen nincs helye kockázatos takarékoskodásnak.

> **A mentőn soha nem szabad spórolni. A legfontosabb az, hogy az élmény mellett biztonságot kell nyújtani a nevezőinknek.**

A szervezők pályafutása alatt **három-négy olyan eset** volt – úszóeseményen, a Mozgás Éjszakáján és a Nagy Sportágválasztón –, amikor **azonnal intézkedni** kellett, és **újraélesztésre** is szükség volt. Az emberek sokszor **túlvállalják magukat**.

A biztonság elemei:

- **mentőszolgálat** – hogy hány autó kell, azt **ők határozzák meg** a létszám alapján,
- **katasztrófavédelem**, **tűzoltóság** – egy óriási viharnál például le kellett zárni a területet,
- **rendőrség** – pályabejárással, ők mondják meg, hol és hányan állnak,
- **útvonalbiztosítás** a lezárt szakaszokon.

A biztonsági szolgáltatásoknak **költsége** van: terület, időszak és résztvevői létszám függvényében **100 ezer forinttól a több milliós tételig** terjedhet – ezt előrelátóan kell tervezni.

13 Biztosítás: kettő is kell

Sokan úgy vannak vele, hogy „van egy biztosításunk”. A szervezők **két biztosítást** javasolnak:

- egy **rendezvénybiztosítást**, hogy a kollégák és a stáb az **építés és a bontás** napján is biztonságban legyenek,
- egy biztosítást a **sportolók** részére, ha a versenyen történik valami.

14 Az önkéntesek az esemény arcai

Egy élményfutáson szinte kijelenthető: a futó **elsőként és utolsóként az önkéntesekkel találkozik** – a rajtnál, ahol integetnek és táncolnak, a frissítésnél és az éremátadásnál. Ők az első **információforrás** is: ha egy résztvevő kérdez, legtöbbször egy önkénteshez fordul.

> **“ Kimondható szerintem, hogy ők a rendezvényünk arcai.**

Ezért nagyon fontos, hogy **kommunikáljunk velük**, és **minden információt ismerjenek** – ha egy résztvevő kérdez, tudjanak válaszolni és segíteni.

Az önkéntesek feladatai lehetnek:

- **fogadás** a rajtnál,
- **frissítés**,
- **éremátadás**,
- **biztatás**, hangulatteremtés,
- **információadás**.

15 Előnevezés és akciók

A legjobb, ha **az előző rendezvény utókommunikációja már a következő rendezvény** kommunikációja: meg kell jelölni az időpontot és a helyszínt, és el kell kezdeni hirdetni.

A kedvezményes időszakok fontos szerepet játszanak abban, hogy **stabil alaplétszám** alakuljon ki:

- a Halloween Futás nevezése **április elsején** indult – „nem áprilisi tréfa" jelleggel, **öt napig kedvezményes** díjjal,
- egy ilyen akcióval már az elején **több száz futó** nevezhet,
- utána a **nevezési ársávok** hónapokon keresztül fokozatosan emelkednek.

> **Szerintem egy ilyen akcióval nagyon sokat lehet segíteni az eseménynek a promotálásában, illetve abban, hogy egy biztos belépés legyen több száz emberrel.**

16 A hangnem is számít

A kommunikáció hangnemét **a tematikához kell igazítani**. Egyes eseményeknél – élményfutásoknál, bormaratonoknál – a humor, a látvány és a könnyed stílus működik. Más rendezvényeknél – például a **Kolonics György Emlékfutáson**, amely egy sportoló emlékére készül – egészen más hangvétel az indokolt.

> **A tematikához kell alkalmazkodni a kommunikációban is: kihez szólunk és milyen módon.**

17 A szervezőcsapatnak is élménynek kell lennie

Ebben a szakmában **nincs hétvége**, és az eső, a hó vagy a tűző nap is befolyásolja a munkát. Tartósan csak az a csapat bírja, amelyik **szereti, amit csinál**. A BBU szűk csapata **közel tíz éve** dolgozik együtt.

> **Szerencsések vagyunk szerintem, mert valójában mindenki imádja, amit csinál.**

Mi tartja egyben a csapatot?

- mindenki **megtalálja a saját szeletét** – a kommunikációban, a szervezésben, az optimalizálásban vagy akár a grafikában,
- a **visszajelzések**: „most nagyon szép volt az érem”, „jó volt a frissítés”,
- a **közös élmények** – például amikor több száz sportoló sárkányhajókkal evez el a Parlament előtt, és utána megosztja a szelfijeit.

Záró gondolat

Egy szabadidősport-esemény akkor működik igazán jól, ha **minden részlete ugyanazt az élményt** támogatja – a nevezési felülettől a tematikán, az engedélyeken, a biztonságon és az önkénteseken át a díjátadóig. Ehhez hosszú, alapos munka kell – és egy csapat, amely **szereti, amit csinál**.

> **Nekünk hatalmas élmény, amikor az Andrássy út üres, lezárjuk, és várjuk a futókat. Szerintem ez nekünk a visszaigazolás, hogy a munkánknak van értelme.**

ELLENŐRZŐLISTA

Gyors ellenőrzőlista a rendezvényszervezéshez

Előkészítés

- [ ] Időben – akár 12 hónappal előre – lefoglaltuk a helyszínt?
- [ ] Megnéztük, milyen más rendezvények vannak ugyanazon a hétvégén?
- [ ] Beterveztük az építéshez és a bontáshoz szükséges időt?

Élmény és tematika

- [ ] Átlátható, gördülékeny a nevezési felület?
- [ ] Minden elem – kreatívok, dekoráció, rajtkapu, önkéntesek – a tematikát tükrözi?
- [ ] Időben bemutatjuk a pólót és az érmet?

Menetrend és díjátadás

- [ ] Percre pontosan kiszámoltuk a rajtokat, a célba érkezést és a díjátadókat?
- [ ] Nem ütköznek a különböző sportágak és korosztályok rajtidőpontjai?
- [ ] Felkértük a díjátadókat – helyi vezetőket, ismert sportolókat?

Engedélyek

- [ ] Egyeztettünk az önkormányzattal, a rendőrséggel és a szakhatóságokkal?
- [ ] Erdei eseménynél kikértük az erdészet tanácsát, figyeltünk a vadászati szezonra?
- [ ] Idén is személyesen bejártuk a teljes útvonalat?

Biztonság

- [ ] Megvan a mentőszolgálat, a szükséges létszámmal?
- [ ] Egyeztettünk a katasztrófavédelemmel és a tűzoltósággal?
- [ ] Van rendezvénybiztosításunk és a sportolókra vonatkozó biztosításunk is?

Csapat és kommunikáció

- [ ] Minden információt megkaptak az önkéntesek?
- [ ] Az utókommunikációban már meghirdettük a következő időpontot?
- [ ] A tematikához illő hangnemben kommunikálunk?